

Szír potyautasból magyar tábournok

Az 1857. július 22-én Triesztben kikötött hajó a közel keletről, a leromlott magyar lóállomány feljavítására vásárolt arab méneket és néhány kancát hozott.

A Triesztben tartózkodó, a lovak kedvelője, Ferenc József császár megtekintette a szállítmányt, az állomány minőségéért Bruderman Rezső ezredes parancsnokot megdicsérte.

Feltűnt Öfelségének, egy katonai egyenruhába öltöztetett, kardját büszkén viselő, 14-15 éves nyurga kamasz fiú. Közelebb lépve, a kardjához közelítve, aki magyarul nem tudott, az egész szituációt nem értette, és kardját védve, a császár kezére csapott.

Megtetszett az önérzetes, bátor fiú és Bécsbe visszatérve intézkedett, hogy kadetiskolába írassák be. A fiú, akit magassága miatt „Pálmának” (Nekhle) becéztek, ezzel megalapozta a jövőjét.

Homály fedi, hogy miért került a lovakat szállító hajóra. Egyes vélemények szerint az apja ménesében, az eladott lovak között volt kedvence és azt kísérte, más verzió szerint családja a manorita keresztények üldözése elől így akarta megmenteni.

A lovakat nagyon szerette és értett hozzájuk.

1865-ben császári és királyi méneskari tisztté avatták, az iskola négy éve alatt megtanult magyarul és németül is. Első szolgálati helye a debreceni ménes volt. Egész életét, több min 60 évi szolgálatát lovak mellett, a méneseknél, elsősorban a bábolnai ménesnél töltötte. Élete fő művének is a bábolnai arabs ménes világhírűvé tételét tekintette

Arab nyelvtudását kihasználva, három lóvásárló-expedícióban vett részt. Régi hazájában nagy tisztelettel fogadták, ennek a fogadtatásnak volt köszönhető, hogy útjai során eljutott olyan távoli helyekre, ahol az igazi, egy-egy családban gondosan nevelt lovakra alkudhatott. Így történt, hogy ő vásárolta az 1900 évi párizsi világkiállítás győztes lovát, Koheilánt, majd később a legeredményesebb arab törzsmént, O'bjant, a kedvencét, aki után csaknem négyszáz utód hirdette a jó választást.

Bár sok gáláns kalandja volt, soha nem nősült meg.

Irodalmi munkássága is figyelemre méltó, „Utazásom Mezopotámiában és lovak Arábiában” c. könyvében közvetlen hangon ad földrajzi, néprajzi és lótenyésztési ismereteket.

60 évig volt a bábolnai ménes parancsnoka, tábornoki rendfokozatban vonult vissza.

84 éves korában hunyt el, sírja a bábolnai temetőben van. Szobra a ménes területén, kedvenc lova, O'Bajan sírköve mellett, egy háromszáz éves akácfa alatt látható.

Az írástudatlan szír fiatalemberből, a bábolnai ménes hírét öregbítő több nyelven beszélő, császári és királyi, de mélyen magyar érzelmű tábornok lett.

2018. november 9.

Tánczos Imre